

● యూనిట్-III ●

7. ముత్యాల మూట

చదవండి - ఆలోచించండి - మాట్లాడండి

అల్పుడెపుడు పల్కు నాడంబరముగాను
 సజ్జనుండుఁ బల్కుఁ జల్లగాను
 కంచు మ్రోగునట్లు కనకంబు మ్రోగునా
 విశ్వదాభిరామ వినురవేమ.

- వేమన

కష్టబెట్టబోకు కన్నతల్లి మనసు
 నష్టబెట్టబోకు నాన్న పనులు
 తల్లిదండ్రులన్న దైవ సన్నిభులురా
 లలిత సుగుణజాల తెలుగుబాల

- 'కరుణశ్రీ' జంధ్యాల పాపయ్యశాస్త్రి

ప్రశ్నలు:

1. ఇలాంటివి మరికొన్ని పద్యాలు చెప్పండి.
2. మీకు తెలిసిన కొన్ని శతకాల పేర్లు చెప్పండి.
3. శతక పద్యాలకు, ఇతర పద్యాలకు తేడా ఉందా ? అదేమిటో చెప్పగలరా?

ఉద్దేశం: నైతిక విలువలను పెంపొందింపజేసే వివిధ శతకాల్లోని నీతులను తెలియజేయడమే ప్రస్తుత పాఠ్యభాగ ఉద్దేశం.

ఈ పాఠంలో ఉండే అన్ని పద్యాలను కంఠస్థం చేయండి.

విద్యార్థులకు సూచనలు:

1. పాఠాన్ని చదవండి. అర్థంకాని పదాల కింద, వాక్యాల కింద గీతలు గీయండి.
2. అర్థంకాని పదాలను, వాక్యాల గురించి మీ మిత్రులతో చర్చించండి.
3. తెలియని పదాల అర్థాలను పుస్తకం చివరన ఉన్న 'పదాలు - అర్థాలు' పట్టిక చూసి తెలుసుకోండి.

పరహితము లేని సంపద
 ధరనెప్పడు గూర్చెనేని దక్కపోవున్
 మురిపెంబున జుంటిగలు
 మరి కుడువక గూర్చు తేనె మార్గము సుమతీ!

- బద్దెన

మంచి మాట చాలు మనసులో గాయమ్ము
 మాన్పజాలు గొప్ప మందు వోలె
 సౌమ్యమైన మాట సంతాపమును బాపు
 మాట చూరగొనును మనిషి యెడద

- డా॥ నండూరి రామకృష్ణమాచార్య

సద్గురు కృప జ్ఞానంబున
 సద్గతి దీపింపుచున్న చాలా చదువుల్
 సద్గతి గలుగగ జేయును
 సద్గురువే దైవమనుచుఁ జాటర వేమా

- వేమన

అపకీర్తిం బొందుట క
 ష్టపుంబని గాదొక్క గడియ చాలును కీర్తి
 న్నిపుణత వహింపవలయును
 జపల గుణములెల్ల బాసి చనగ కుమారా!

- పక్కి అప్పల నరసయ్య

మతనిందల్ వలదా మతాధ్యులకు నీ మాత్రంబు లేకుండునే
 మతి వాటన్ స్మృతి సమ్మతుల్ గలుగవే మర్యాద నాచార్యుడే
 గతి నీకున్ ప్రకటించినట్లు సుగుణైక స్ఫూర్తి నోలాడుచున్
 సతతం బెల్లరు ముద్దుసేయ మనసా! సర్వేశు చింతింపవే.

- గురువయ కవి

అక్కఱపాటు వచ్చు సమయంబునఁ జుట్టము లొక్కరొక్కరి
 న్మక్కువ నుద్ధరించుటలు మైత్రికిఁ జూడగ యుక్తమే సుమీ
 యొక్కట నీటిలో మెరక నోడల బండ్లును బండ్ల నోడలన్
 దక్క వచ్చుచుండుట నిదానముగాదె తలంప భాస్కరా!

- మారద వెంకయ్య

కవిపరిచయం:

కవి	కాలము	రచన
బద్దెన	13వ శతాబ్దం	సుమతి శతకం
పక్కి అప్పల నర్సయ్య	16వ శతాబ్దం	కుమార శతకం
వేమన	17వ శతాబ్దం	వేమన పద్యాలు
మారద వెంకయ్య	17వ శతాబ్దం	భాస్కరశతకం
గురువయకవి	18వ శతాబ్దం	మనోబోధశతకం
డా॥నందూరి రామకృష్ణమాచార్యులు	20వ శతాబ్దం	ప్రగతిగీత

పద్యభావాలు :

1. పరులకు మేలు చేయని సంపద భూమిపై ఎవ్వరు కూడబెట్టినా దక్కదు. తాము తినక సంతోషముగా తేనెటీగలు కూడ బెట్టిన తేనె బాటసారుల పాలవుతుంది కదా!
2. మనసులోని గాయాన్ని పరమోషధమువలె మాన్పివేయటానికి మంచిమాటచాలు. సౌమ్యమైనమాట సంతాపమును పోగొట్టి మనిషి హృదయమును చూరగొనును.
3. మంచి గురువు అనుగ్రహము వలన జ్ఞానము, మంచి మార్గములు దీపిస్తూ ఆయా చదువులు మంచిగతులను కలగజేస్తాయి. అలా సద్గుతులను చూపే గురువులను దైవమని భావించు.
4. చెడ్డపేరు సంపాదించడానికి ఒక క్షణకాలము చాలును. మంచిపేరు తెచ్చుకోవాలంటే ఎంతోకాలం ఓర్పు వహించి, మనసుకు సంబంధించిన చపల గుణాలన్నీ వదిలితేగాని సాధ్యం కాదు.
5. ఏ మతస్థులకైనా ఇతర మతస్తుల్ని నిందించాలనే ఆలోచన ఉండకూడదు. ఆచార్యుడు బోధించిన విధంగా మంచి గుణాల స్ఫూర్తితో ఎప్పుడూ అందరూ కీర్తించే విధంగా సర్వేశ్వరుని గూర్చి చింతన చేయాలి.
6. ఒకానొక సమయంలో నీటిలో పడవలమీద బండ్లూ, మెరకభూమిలో బండ్లమీద పడవలూ వస్తూండటం నిజం. అట్లే తగిన అవసరం వచ్చే సమయంలో బంధువులు ఒకరిని ఒకరు కాపాడుకోవడం స్నేహమునకు మంచిది.

I. వినడం-మాట్లాడడం

- అ) పాఠంలోని పద్యాలను రాగంతో పాడండి. భావం చెప్పండి.
- ఆ) పాఠంలో మీకు నచ్చిన విషయం గూర్చి చెప్పండి.
- ఇ) మీకు తెలిసిన ఇతర మతాలు ఏవో చెప్పండి.
- ఈ) మంచిపేరు తెచ్చుకోవడానికి ఏం చేయాలో చెప్పండి.

II. చదవడం, అవగాహన చేసుకోవడం

1) కింది పద్యపాదాలు ఏయే పద్యాలలో ఉన్నాయి? ఆ పాదానికి భావమేమిటో రాయండి.

అ) సద్గురువే దైవమనుచు జాటర వేమా!

భావం : _____

ఆ) సతతం బెల్లరు ముద్దు సేయ మనసా సర్వేశు చింతింపవే.

భావం : _____

ఇ) కష్టపుంబని గాదొక్క గడియ చాలును.

భావం : _____

ఈ) అక్కఱపాటు వచ్చు సమయంబున

భావం : _____

ఉ) మాట చూరగొనును మనిషి యెడద.

భావం : _____

2) కింది గద్యాన్ని చదివి ఐదు ప్రశ్నలు తయారు చేయండి.

భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని గురించి మాట్లాడవలసి వస్తే ప్రపంచంలో ఎవరైనా సరే, భారతదేశాన్ని గురించి తప్పకుండా ప్రస్తావిస్తారు. కారణమేమంటే మన దేశంలో ఉన్నన్ని మతాలు, భాషలు, విశ్వాసాలు అభివృద్ధి చెందుతున్న ఏ ఇతర దేశంలోనూ లేవు. భారతదేశం తరతమ భేదాలు లేకుండా అన్ని మతాలవారికి సమాన హక్కులు ఇచ్చి, అందరూ అన్నదమ్ముల్లా మెలగడానికి ఎంతో దోహదం చేస్తున్నది.

3) కింది పద్యపాదాలను క్రమ పద్ధతిలో అమర్చి భావం రాయండి.

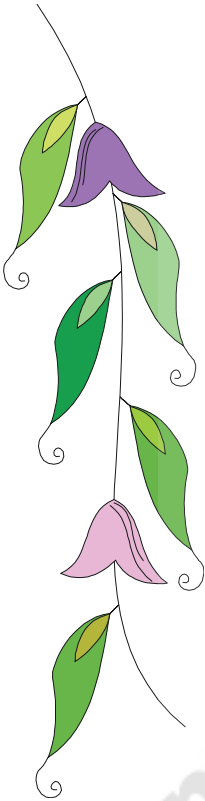
సౌమ్యమైన మాట సంతాపమును బావు

మాన్యజాలు గొప్ప మందువోలె

మాట చూర గొనును మనిషి యెడద

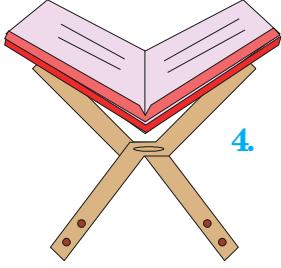
మంచిమాట చాలు మనసులో గాయమ్ము.

పద్యం :- _____

భావం :-

4. కింది ప్రశ్నలకు పాఠం చదివి జవాబులు రాయండి.

- అ) పరులకు మేలు చేయని సంపద ఏమవుతుంది?
- ఆ) మనసులోని గాయాన్ని మాన్పేది ఏది?
- ఇ) ఎవరిని దైవంగా భావించాలి?
- ఈ) వేటిని వదిలి పెడితేగాని మంచి పేరు రాదు?
- ఉ) సుమతి శతకం రాసినదెవరు?

III. స్వీయరచన

1) కింది ప్రశ్నలకు ఐదు వాక్యాల్లో జవాబులు రాయండి.

- అ) పరులకు మేలు చేయని సంపద ఎలాంటిదని బద్దైన అంటున్నాడు?
- ఆ) మాటతీరు ఎలా ఉంటే బాగుంటుందని మీరనుకుంటున్నారో రాయండి.
- ఇ) మంచిపేరు రావాలంటే ఏం చేయాలి?
- ఈ) బంధువులు ఎలా మెలగాలని మీరనుకుంటున్నారు?
- ఉ) మంచి గురువు ఎలా ఉండాలని మీరనుకుంటున్నారు?

2. కింది ప్రశ్నలకు పది వాక్యాల్లో సమాధానం రాయండి.

- అ) సంపదను ఎలా సద్వినియోగం చేసుకోవాలో రాయండి.
- ఆ) 'సౌమ్యమైన మాట' సంతాపమును బాపు' దీన్ని మీరెలా సమర్థిస్తారు?
- ఇ) మతసామరస్యం నెలకొల్పుటకు మీరేం చేస్తారు?

IV. పదజాలం

1) కింది పదాలలోని అక్షరాల ఆధారంగా వీలైనన్ని పదాలు రాయండి.

ఉదా|| పసిడి పంటలు, లలిత కళలు

పసిడి తలలు కళ _____

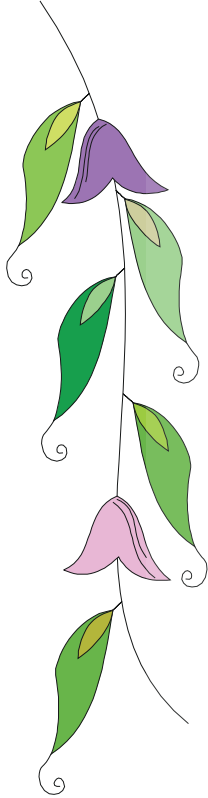

పంట లత కల _____

పలు లలిత కలత _____

పలక పసిడి తల మొదలగునవి _____

2) పరహితం, సతతం, మంచిమాట వీటిని ఉపయోగించి సొంతవాక్యాలు రాయండి.

3) కింది పదాలకు సరైన అర్థాలను గుర్తించి దాని కింద గీత గీయండి.

అ) అక్కటపాటు	=	అనవసరము,	అవసరము,	రెప్పపాటు
ఆ) మెరక	=	మెట్టభూమి,	కొండ,	లోయ
ఇ) తలంచు	=	తలవంచు,	ఆలోచించు,	చలించు
ఈ) యుక్తము	=	తగినది,	తగనిది,	తెగినది
ఉ) ధరణి	=	భూమి,	దారి,	ధర్మం
ఊ) జుంటిగలు	=	జోరీగలు,	ఈగలు,	తేనెటీగలు
ఋ) మందు	=	ముందు,	మంద,	ఔషధం

4) కింది ప్రకృతి పదాలకు సరైన వికృతి పదాలను గుర్తించి రాయండి.

అ) కీర్తి	=	_____	(కీరితి, కిరీతి)
ఆ) హృదయము	=	_____	(ఎత, ఎడద)
ఇ) శ్రీ	=	_____	(శిరి, సిరి)
ఈ) గుణము	=	_____	(గొనము, గానము)
ఉ) ఉపాధ్యాయుడు	=	_____	(పంతులు, ఒజ్జ)
ఊ) స్నేహము	=	_____	(నెయ్యము, సన్నాహము)

V. సృజనాత్మకత

మాధవి టీచర్ తెలుగు బోధిస్తుంటే ఇంకా వినాలని అనిపిస్తుంది. పద్యమైనా గద్యమైనా శ్రవణానందకరంగా ఉంటుంది. ఈ విషయాన్ని వివరిస్తూ మీ స్నేహితునికి లేఖ రాయండి.

VI. ప్రశంస

కింది వాటిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

- శతక పద్యాలలోని భావాలను ప్రశంసిస్తూ రాయండి.
- మీకు తెలిసిన మంచివారిని గురించి చెప్పండి. మీరు కూడా మంచిపేరు తెచ్చుకొనుటకు ఏం చేస్తారో తెల్పండి.

VII. భాషాంశాలు

1. ఈ కింది పదాలను విడదీయండి.

ఉదా॥ రాజేంద్రుడు	=	రాజ + ఇంద్రుడు	(అ + ఇ = ఏ)
అ. గజేంద్రుడు	= +	()
ఆ. మహేంద్రుడు	= +	()
ఇ. నరేంద్రుడు	= +	()
ఉదా॥ పరోపకారం	=	పర + ఉపకారం	(అ + ఉ = ఓ)
ఈ. మహోన్నతి	= +	()
ఉ. దేశోన్నతి	= +	()
ఊ. గృహోపకరణం	= +	()
ఉదా॥ మహర్షి	=	మహా + ఋషి	(అ + ఋ = అర్)
ఎ. రాజర్షి	= +	()

పైన పేర్కొన్న పదాలను 3 రకాలుగా విడదీయడం సాధ్యమైంది. అవి....

అ/అ + ఇ/ఈ = ఏ, అ/అ + ఉ/ఊ = ఓ, అ/అ + ఋ/ఋ = అర్

మూడు సందర్భాల్లోనూ, పూర్వస్వరం 'అ'; పరస్వరం స్థానంలో ఇ, ఉ, ఋ లు వచ్చాయి. 'ఇ' కలిసినపుడు 'ఏ'; 'ఉ' కలిసినపుడు 'ఓ'; 'ఋ' కలిసినపుడు 'అర్' ఆదేశంగా వచ్చాయి కదా!

'ఏ, ఓ, అర్'లను గుణాలు అంటారు. గుణాలు ఆదేశంగా వచ్చే సంధిని గుణసంధి అంటారు.

ఈ కింది పదాలను కలిపి, సంధి ఏర్పడ్డ విధానాన్ని చర్చించండి.

ఉదా|| రాజ + ఉత్తముడు = (అ + ఉ = ఓ) రాజోత్తముడు

అ) నర + ఇంద్రుడు =

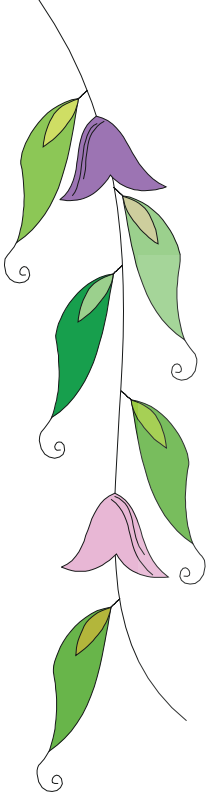
ఆ) మహా + ఈశ్వరుడు =

ఇ) దేవ + ఋషి =

ఈ) స్వాతంత్ర్య + ఉద్యమం =

ఉ) రామ + ఈశ్వరం =

ఊ) ఇతర + ఇతర =

2. కింద వాటిని రాయండి.

సమాస పదం	విగ్రహవాక్యం	సమాసం పేరు
అ) భీమార్జునులు	_____	_____
ఆ) _____	నాలుగు సంఖ్యగల దిక్కులు	_____
ఇ) బండ్లునోడలు	_____	_____
ఈ) పంచపాండవులు	_____	_____

అ) కింది పదాలను విడదీసి సంధి పేరు రాయండి.

అ) నీవుడక్కరి	-	_____	+	_____
ఆ) అవుడుసనియె	-	_____	+	_____
ఇ) మాయమ్మ	-	_____	+	_____
ఈ) మీయన్న	-	_____	+	_____

ప్రాజెక్టు పని

కింది వానిలో ఏదైనా ఒకటి చేయండి.

1. నీతిపద్యాలు సేకరించి ప్రార్థన సమయంలో చెప్పండి.
2. శతక కవులు చెప్పిన సూక్తులు సేకరించి గోడపత్రికలో ఉంచండి

నేనివి చేయగలనా..?

1. పద్యాలను రాగంతో పాడగలను, భావం చెప్పగలను	ఔను / కాదు
2. పద్యం చదివి, భావాన్ని రాయగలను.	ఔను / కాదు
3. పద్యభావాలను సొంతమాటల్లో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4. వ్యాకరణాంశాల గురించి లేఖ రాయగలను.	ఔను / కాదు

**“మంచి మాట చెప్పలేకపోతే
మౌనంగా ఉండటం మంచిది”**

